

לשוננו לעם

עורכים: א' אברונין, מ' אזרחי וי' פרץ

מתוך

כרך א, חוברת ד, תש"ו

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

ניקוד וכתוב

פרופ. ד"ר טורטשינר

שררה שלא במקומה

נשאלתי: כיצד נכון לומר: "השלום שורר בארץ" בשי"ן ימנית או בשי"ן שמאלית?

לכאורה פשוטה התשובה: הרי אין השלום משורר, שיחבר שירים, ואין משפט זה בא אלא לתרגם ביטוי לועזי, המצוי ביחוד בגרמנית על השלום, שהוא המושל (העררשט) בעולם, ועל כן הכוונה לפועל שורר בשי"ן שמאלית; ואם בכל זאת שומעים אנו מפי הקהל שורר בשי"ן ימנית, נדמה לך, שאין כאן אלא הטעות השכיחה לבטא שין ימנית בכל מקום, גם כשהכוונה לשי"ן שמאלית. הרי כך נוהגים המשבשים לומר, למשל, אף שדרות בשי"ן ימנית במקום שדרות—סדרות בשי"ן שמאלית, והשואל למקום הסדרות במבטא הנכון, יש שמתקנים לו או שאין יודעים, למה הוא מתכוון.

אבל למעשה אין ענין השלום השורר—ככל עניני השלום—כל כך פשוט. ולא זו שתוכל לשאול, שמא התכוונו האומרים לשלום שריר וקיים דווקא, מה שהיה מצדיק את טעותם ונותן לה זכות קיום. אלא שכל ענין השררה, בשי"ן או בשי"ן, מוטעה הוא כאן. הרי אין הפועל הזור בא כאן במשמעות שררה ממש, אלא במשמעות מטושטשת: השלום נמצא בעולם, ישנו בעולם. ובמשמעות זו בא בעב-

רית הפועל ש ר ה, כגון השכינה שורה
או שרויה במקום זה, וכדומה. ופועל זה,
השלום שורה או שרוי בעולם (בשי"ן
ימנית), הוא שהשפיע בזכרון הדוברים
לאמור לפחות שורר במקום סורר. יש
כאן תערובת של תרגום מלועזית עם שי
מוש עברי מקורי. וכדאי להפריד בין שני
יסודות אלו, ולהחזיר עטרת העברית ליוש-
נה: השלום שורה או שרוי בעולם.
והלוואי שיהיה זה שלום של אמת ושל
קיימה!
